

gemeente
Goeree-Overflakkee

Beleidsnotitie herziening Grondstoffenbeleidsplan 2020-2025 (Domein A)

Eindversie 28 augustus 2023

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding.....	2
Aanleiding	2
Proces van uitwerking, bespreking en besluitvorming	2
Leeswijzer	2
Evaluatie Fase 1.....	3
Hoofdstuk 2: Verkenning scenario's en resultaten.....	4
Onderzochte scenario's.....	4
Resultaten verkenning scenario's.....	5
Voorkeursscenario.....	5
Hoofdstuk 3: Invulling Fase 2 (2024-2025).....	6
Maatregelen.....	6
Samenvatting aangepaste inzamelstructuur	8
Flankerende maatregelen	8
Hoofdstuk 4: Implementatie en planning aanpassingen inzamelstructuur	10
Gefaseerde implementatie.....	10
Communicatie.....	10
Handhaving.....	11
Monitoring	11
Evaluatie.....	11
Hoofdstuk 5: Verwacht effect milieu en duurzaamheid	13
Hoofdstuk 6: Investeringsopgave en exploitatiekosten	14
Verwachte financiële effecten voor gemeente.....	14
Projectkosten (eenmalig).....	15
Investerings	15
Exploitatie	15
Verwacht effect op afvalstoffenheffing Goeree-Overflakkee	16
Positie in de regio	16
Effect implementatie Fase 2 op afvalstoffenheffing	16

Bijlage

1. Raadsbrief 'Evaluatie grondstoffenbeleidsplan ten behoeve van de thema-avond' dd 30 maart 2023

Hoofdstuk 1: Inleiding

Aanleiding

Op 14 november 2019 stelde de gemeenteraad van Goeree-Overflakkee het Grondstoffenbeleidsplan 2020-2025 (GBP) vast. Domein A van het plan voorzag in een gefaseerde aanpak om de hoeveelheid huishoudelijk restafval in de gemeente terug te dringen..

Fase 1 van het plan omvat de implementatie van diftar. Bij dit inzamelsysteem is de hoogte van de afvalstoffenheffing afhankelijk van het aantal keer dat restafval wordt aangeboden. Per 1 januari 2022 is dit systeem, onder de noemer Goed Scheiden Loont (GSL), geïmplementeerd. Voor fase 2 is de invoering van Omgekeerd Inzamelen voorzien.

Tijdens de thema-avond van 20 april 2023 is de evaluatie van Fase 1 besproken en zijn verschillende scenario's voor het vervolg (Fase 2) voorgelegd. Mede op basis van de resultaten van de gevoerde discussie is deze beleidsnotitie voor de herziening van het GBP opgesteld.

In deze beleidsnotitie worden de maatregelen omschreven die voor de resterende planperiode van het GBP (2024–2025) moeten leiden tot een verdere reductie van de hoeveelheid restafval en verbetering van de service.

Proces van uitwerking, bespreking en besluitvorming

Het proces rondom de herziening van het GBP kent een aantal momenten waarin de gemeenteraad betrokken is en wordt.

- Thema-avond (20-04-2023): bespreking van de evaluatie van Fase 1 en reactie op voorgestelde en doorgerekende scenario's voor vervolg;
- Vaststelling beleidsnotitie Grondstoffenbeleid 2024-2025 (juli-september): bespreking en besluitvorming (vaststelling) beleid en uitvoeringsplan voor periode 2024-2025;
- Implementatie van, in de beleidsnotitie beschreven maatregelen.

Leeswijzer

In deze notitie worden de uitgangspunten voor de beleidsmaatregelen voor de periode 2024-2025 beschreven. Via een samenhangend pakket aan maatregelen zet de gemeente de komende jaren de volgende stap naar meer zuivere grondstoffen en minder restafval. De wijze van implementatie en de daarbij behorende werkzaamheden en kosten zijn in een apart hoofdstuk (Uitvoeringsplan) verder uitgewerkt.

Evaluatie Fase 1

Begin 2023 zijn de resultaten van Fase 1 geëvalueerd en getoetst aan de doelstellingen zoals beschreven in het GBP. De volgende tabel toont de belangrijkste conclusies.

Doelstelling	Voortgang
• Na invoering van GSL (fase 1) is de hoeveelheid restafval (grof en fijn) per inwoner in het opstartjaar gedaald naar 154 kg.	Gerealiseerd: 127 kg
• In 2025 wordt door invoering van GSL (fase 1) en Omgekeerd Inzamelen (fase 2) in het opstartjaar 48 kg restafval (grof en fijn) per inwoner aangeboden.	Loopt
• Service en dienstverlening: het scheiden en aanbieden van grondstoffen wordt makkelijker gemaakt.	Ongeacht bebouwingstype kunnen grondstoffen gescheiden worden aangeboden. PMD inzameling verdient aandacht.
• De inzamelmethode past bij de gebiedskenmerken en het bebouwingstype.	Gerealiseerd
• Inwoners zijn tevreden over de aanpak van de gemeenten en de geboden service en dienstverlening	Rapportcijfer 7,2 (doel 8,5)
• De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend.	Stijging van 2%
• De uitvoering van het huishoudelijk afvalbeheer is doelmatig en kostenefficiënt.	Loopt

Samengevat kan worden gezegd dat GSL tot nu toe heeft geleid tot een sterke daling in de hoeveelheid restafval¹. De kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen was in 2022 doorgaans hoog. Voor een gemiddeld huishouden bleef de afvalstoffenheffing, in een tijd van sterk stijgende prijzen, gelijk terwijl de kostendekking steeg.

Belangrijkste punt van aandacht voor de resterende beleidsperiode is de inzameling van PMD. Dit leidt tot veel bewoners tot ergernis.

¹ In de eerste helft van 2023 zien we dat het afvalaanbod zich min of meer stabiliseert op het niveau van 2022. Het aantal aanbiedingen van restafval ligt in de eerste helft van dit jaar wat hoger dan in 2023.

Hoofdstuk 2: Verkenning scenario's en resultaten

De wereld ziet er anders uit dan ten tijde van het opstellen van het GBP 2020-2025. De milieuresultaten zijn boven verwachting goed terwijl de prijzen voor (ondergrondse) verzamelcontainers fors zijn gestegen. Voor de invulling van Fase 2 is daarom breder gekeken dan alleen naar het scenario Omgekeerd Inzamelen zoals dat in het GBP staat genoemd.

Hiertoe is eind 2022 / begin 2023 een aantal scenario's uitgewerkt en geanalyseerd op hun effecten (milieu, service en kosten). De resultaten van deze verkenning staan uitgebreid beschreven in de Raadsbrief (zie bijlage 1). Dit hoofdstuk geeft een samenvatting van de brief en de discussie op de thema-avond van 20 april 2023.

Onderzochte scenario's

De volgende zes scenario's zijn uitgewerkt en doorerekend.

1. Voortzetting huidige situatie (PMD-verzamelcontainers ondergronds):

Bij dit scenario blijft de huidige situatie gehandhaafd. Wel worden de verouderde verzamelcontainers voor PMD waar mogelijk vervangen voor nieuwe, ondergrondse, exemplaren. Zo wordt de inzamelcapaciteit vergroot en het straatbeeld verbeterd.

2. Omgekeerd inzamelen:

Dit is het scenario zoals dat in het GBP voor Fase 2 is voorzien. Hierbij wordt PMD, Oud Papier en GFT in minicontainers aan huis ingezameld. Voor het overgebleven restafval kunnen bewoners bij, nog te plaatsen, ondergrondse containers terecht. De langere loopafstanden (125 meter of meer) zijn de prikkel om het afval nóg beter te scheiden.

3. PMD 1x per week (geen verzamelcontainers PMD)

Hierbij wordt PMD wekelijks aan huis ingezameld. Inzameling met PMD-verzamelcontainers komt te vervallen.

4. PMD 1x per week, restafval 1x per 4 weken (geen verzamelcontainers PMD)

Ook in dit scenario wordt PMD wekelijks ingezameld. Daarnaast wordt het restafval niet langer 1x per 2 weken maar 1x per 4 weken ingezameld. Ook in dit scenario worden de PMD-verzamelcontainers weggehaald.

5. PMD inzameling in zakken en minicontainers (1x per 2 weken), PMD-verzamelcontainers bij hoogbouw

In dit scenario kunnen bewoners kiezen of ze een vierde minicontainer willen ontvangen ten behoeve van de inzameling van PMD of dat ze PMD in zakken blijven aanbieden. De PMD-verzamelcontainers worden op locaties neergezet waar bewoners geen ruimte hebben om het PMD, in afwachting van de volgende inzamel dag, inpandig op te slaan.

6. Nascheiden PMD uit restafval

Hierbij wordt PMD niet langer gescheiden ingezameld. Het PMD wordt in dezelfde container als het restafval ingezameld en naar een nascheidingsinstallatie gebracht. Daar wordt het PMD machinaal van het restafval gescheiden.

Resultaten verkenning scenario's

In het volgende overzicht staan de verschillende scenario's en de verwachte impact schematisch weergegeven.

Scenario	Kosten	Milieu	Service
1. Huidig	+€ 3	0 kg	=
2. Omgekeerd inzamelen	+€ 4	-53 kg	---
3. PMD 1x per week	+€ 5	-2 kg	++
4. PMD 1x per week, Rest 1x per 4 weken	-€ 3	-43 kg	+
5. PMD minicontainer facultatief	+€ 16	+5 kg	++
6. Nascheiden	+€ 10	+25 kg	+++

Daar waar de kosten oplopen of de service verslechtert, is het betreffende vak rood weergegeven. Voor het aspect milieu, is het vak groen gekleurd wanneer een significante daling in de hoeveelheid restafval is voorzien.

Voor de invulling van Fase 2 lijkt invoering van Omgekeerd Inzamelen - zoals dat in het GBP voor fase 2 is voorzien - nog niet opportuun. In het huidige economische klimaat zou de implementatie van dit systeem leiden tot een stijging van de kosten met ongeveer € 4,- per huishouden. Ten tijde van het opstellen van het GBP werd nog op een reductie van de kosten gerekend. Ook is het de vraag of de dienstverlening er met omgekeerd inzamelen op vooruit gaat. Weliswaar verdwijnen de PMD-zakken uit het straatbeeld, daarvoor komen ondergrondse verzamelcontainers in de plaats. Ook zullen de loopafstanden door bewoners vermoedelijk als zeer belastend worden ervaren.

Voorkeursscenario

Op basis van bovenstaande verkenning en hetgeen tijdens de thema-avond van 20 april 2023 is besproken wordt voor het restant van de planperiode de voorkeur gegeven aan scenario 4. Dit scenario gaat uit van PMD 1x per week ophalen, restafval 1x per 4 weken ophalen en de PMD-verzamelcontainers verdwijnen van de straat. In hoofdstuk 3 van deze notitie wordt dit scenario nader uitgewerkt.

De gemeenteraad heeft tijdens de thema-avond verzocht de volgende zaken mee te nemen bij het uitwerken van Fase 2:

- Aandacht voor kwaliteit openbare ruimte, onder andere in relatie tot PMD-inzameling
- Pilot met minicontainer voor PMD
- Aandacht voor inwoners met incontinentiemateriaal/medisch afval

Aandacht voor luierinzameling, aanvullend op de huidige inzameling via de milieustraat, en bovengenoemde aandachtspunten zijn in deze beleidsnotitie verder uitgewerkt.

Hoofdstuk 3: Invulling Fase 2 (2024-2025)

Hieronder is het gekozen scenario nader uitgewerkt. Allereerst in concrete uitgangspunten, aanvullend op de uitgangspunten in het GBP 2020 - 2025. En vervolgens in een concrete set maatregelen met een bijbehorende planning en kostenoverzicht.

Maatregelen

Onderstaand overzicht geeft de voorgenomen maatregelen met bijbehorende argumenten weer.

Maatregel	Argumenten
Verhoging service op inzameling PMD aan huis	Een kortere bewaartijd voor volle zakken leidt tot hogere tevredenheid bij inwoners
Verlaging service op inzameling restafval in minicontainer	Minder bewaarcapaciteit voor restafval leidt tot betere scheiding van grondstoffen uit restafval en onnodige inzamelkilometers worden voorkómen
Maatwerk voor huishoudens met medisch afval	Huishoudens met medisch afval moeten voldoende capaciteit hebben om dit afval aan te bieden
Verwijderen PMD-verzamelcontainers	Verwijdering van de verzamelcontainers leidt nu en in de toekomst tot minder PMD-afkeur (en bijbehorende kosten). Daarnaast wordt de inzameling efficiënter en de overlast op de containerlocaties wordt minder.

Hieronder worden de verschillende maatregelen nader toegelicht.

- **Verhoging service op inzameling PMD aan huis**

Landelijk onderzoek heeft uitgewezen dat inzameling van PMD via een zak de beste grondstoffen oplevert². Daarom blijft de zak de komende jaren het inzamelmiddel voor PMD. De inzamelfrequentie voor PMD-zakken gaat omhoog van 1x per 2 weken naar 1x per week. Hierdoor verbetert de service: een volle PMD-zak hoeft niet lang in huis te worden bewaard. Op basis van de ervaringen in Hoeksche Waard is de verwachting dat de tevredenheid over de PMD-inzameling toeneemt. Waar de PMD-inzameling op Goeree-Overflakkee als hét pijnpunt wordt ervaren, is dit in de Hoeksche Waard volgens de bewonersonderzoeken geen aandachtspunt meer. Er is geen investering nodig en de flexibiliteit blijft om in de toekomst nog andere keuzes te maken. De wekelijkse inzameling wordt een jaar gemonitord, waarna de ervaringen gebruikt worden om gemaakte keuzes eventueel verder bij te sturen. Een minicontainer voor PMD kan op dat moment weer als mogelijke maatregel op haar effecten getoetst worden.

- **Verlaging service op inzameling restafval in minicontainer**

Huishoudens met een eigen container voor restafval kunnen deze in Fase 2 nog 1x per 4 weken (13x per jaar) aanbieden in plaats van 1x per 2 weken. Voor een groot deel van de huishoudens (83%) maakt dit geen verschil: zij bieden de container nu al

² Bron: Verbeteropties PMD, PKO (VNG, NVRD, Afvalfonds Verpakkingen, Nedvang), 8 juni 2023.

13x per jaar of minder aan (op basis van cijfers 2022). Dit betreft zowel grote gezinnen als huishoudens met 1-2 personen. De overige 17% van de huishoudens biedt de restafvalcontainer vaker aan dan 13x per jaar: dit betreft voor circa de helft huishoudens met 1-2 personen en voor de andere helft huishoudens met 3 of meer personen.

De huishoudens die hun restafvalcontainer nu nog 13x per jaar of vaker aanbieden, worden door de lagere inzamelfrequentie voor restafval gestimuleerd om hun restafval beter te scheiden, zodat het in hun restafvalcontainer past. Een deel van de huishoudens die nu gebruik maken van een 140-liter container vraagt mogelijk om deze eenmalig om te ruilen voor een 240-liter container.

- **Maatwerk voor huishoudens met medisch afval**

Circa 200 huishoudens in de gemeente hebben een vrijstelling voor het aanbieden van medisch afval. Het gaat hierbij om stoma-, incontinentie- en dialysemateriaal. Voor de huishoudens die gebruik maken van een eigen container voor restafval (circa 150 van de 200 huishoudens), is een periode van 4 weken mogelijk te lang om het afval te bewaren. De eerste optie voor deze huishoudens is dat zij hun restafval tussen twee inzamelrondes kwijt kunnen in één van de ondergrondse verzamelcontainers voor restafval in hun omgeving. De ervaring in andere gemeenten leert dat inwoners met medisch afval bij voorkeur een ‘anoniem’ systeem gebruiken. Als het zelf wegbrengen naar een ondergrondse container geen optie is, kunnen zij een aparte minicontainer krijgen voor hun medisch afval. Deze aparte container wordt 1x per 4 weken geleegd, tussen twee inzamelrondes voor restafval in. Deze optie leidt tot extra inzamelroutes voor medisch afval.

- **Verwijderen PMD-verzamelcontainers**

In de PMD-verzamelcontainers kunnen inwoners - tussen twee inzamelrondes - door hun volle PMD-zakken kwijt als zij deze thuis niet kunnen of willen bewaren. Hier maken inwoners nu veel gebruik van. Uit analyses blijkt echter dat er niet alleen PMD maar ook restafval en andere stromen in en bij de verzamelcontainers gedeponeerd worden. Door de PMD-zak wekelijks in gaan te zamelen hoeven inwoners geen of nog maar beperkt volle PMD-zakken thuis te bewaren. Daarom worden de PMD-verzamelcontainers na invoering van de wekelijkse PMD-inzameling verwijderd. Hierdoor is geen sprake meer van afkeur van ingezameld PMD via deze verzamelcontainers. Bovendien verdwijnt op deze containerlocaties de overlast door bijgeplaatste PMD-zakken.

Babyluiers

Huishoudens met babyluiers kunnen deze gratis wegbrengen naar de milieustraat. Er is op dit moment nog geen recyclingcapaciteit voor deze luiers. Zodra deze capaciteit er wel is, wordt hiervoor in de kernen een apart inzamelsysteem opgezet.

Op dit moment loopt een pilot waarbij een aantal ondergrondse PMD-verzamelcontainers is afgesloten en alleen gebruikt kan worden met een afvalpas. Tot nu toe zijn de resultaten positief. De kwaliteit van het PMD in de afgesloten containers lijkt beter dan in de ondergrondse PMD-containers die niet met een pas geopend hoeven te worden. Ook is er minder vaak sprake van bijplaatsing bij de afgesloten PMD-containers dan bij de “open” containers. Dit is een positieve ontwikkeling. De inhoud

van de PMD-verzamelcontainers blijft echter oncontroleerbaar tot en met het moment van inzameling. Pas bij aanlevering van het ingezamelde PMD bij de sorteerder wordt duidelijk wat er in de PMD-verzamelcontainers is gedeponeerd. Daarmee blijven deze verzamelcontainers een risico voor de kwaliteit, afkeur en kosten van PMD.

De raad heeft op de thema-avond gevraagd een pilot op te zetten met een minicontainer voor PMD in plaats van een zak. Een dergelijke pilot moet inzicht geven in de kwaliteit van het ingezamelde PMD, de ervaringen van de bewoners en de kosten van inzameling en verwerking, inclusief eventuele afkeur. Dit vraagt - na een voorbereidingsperiode - om een pilot met een looptijd van 1 jaar. Dat betekent dat de resultaten op zijn vroegst begin 2025 bekend zijn. Dan is ook al 1 jaar ervaring opgedaan met de wekelijkse PMD-inzameling en wordt duidelijk hoe de inwoners deze hogere inzamel frequentie ervaren. Een pilot brengt extra kosten met zich mee, onder andere voor aanschaf en uitzetten minicontainers met chip, communicatie, extra inza melkosten, toezicht bij inzameling, onderzoek naar PMD-kwaliteit en bewonerservaringen. Omdat de verwachting is dat - via de in deze beleidsnotitie voorgestelde maatregelen - de ontevredenheid over de PMD-zakken kan worden opgelost, lijken de extra inspanningen voor een pilot met een PMD-minicontainer niet zinvol. Na de evaluatie in 2025 (zie hoofdstuk 4) wordt bepaald of verdere acties nodig zijn.

Samenvatting aangepaste inza melstructuur

De volgende tabel laat zien voor welke fracties uit het huishoudelijk afval de inza melstructuur verandert. Voor de fracties die hier niet genoemd staan (GFT, papier, textiel etc) verandert er in de periode 2024-2025 niets.

Fractie	Hoe wijzigt de inzameling?	Voor wie wijzigt de inzameling?
PMD	Aanbieden PMD-zak kan elke week (ipv 1x/2 weken)	Alle huishoudens
	Geen mogelijkheid meer om PMD aan te bieden in verzamelcontainers voor PMD; deze worden weggehaald	Alle huishoudens
Restafval	Aanbieden minicontainer kan maximaal 1x/4 weken (ipv 1x/2 weken)	Huishoudens met een eigen minicontainer voor restafval
Medisch afval	Aanbieden medisch afval in eigen restafvalcontainer (1x/4 weken) of optie 1: tussentijds wegbrengen naar ondergrondse container voor restafval of optie 2: aparte minicontainer voor medisch afval (1x/4 weken, al ternierend met minicontainer voor restafval)	Huishoudens met ontheffing obv medische indicatie

Flankerende maatregelen

Aanpassing van de inza melstructuur is één van de instrumenten die we inzetten om het scheidings- en aanbodgedrag van de inwoners te stimuleren. De ervaring leert dat daarnaast ook aanvullende (flankerende) maatregelen nodig zijn om het gedrag de goede kant op te sturen en bij te sturen waar nodig.

Via aansprekende en heldere media en middelen informeren we de inwoners periodiek over het waarom, wat en hoe. Inwoners ontvangen ook praktische tips over hoe zij hun grondstoffen makkelijk en hygiënisch kunnen bewaren. In de communicatie wordt

verder uitdrukkelijk aandacht besteed aan het aanbieden van PMD in de openbare ruimte. Het te vroeg buiten zetten/hangen van PMD-zakken doet afbreuk aan de netheid van de openbare ruimte en verhoogt de kans op het ontstaan van zwerfafval. Hetzelfde geldt voor het bijplaatsen van afval naast onder- en bovengrondse containers. Om deze zaken aan te pakken gaan we inwoners hier op aanspreken: eerst via algemene communicatie, daarna via gerichte communicatie en tenslotte via handhaving. In hoofdstuk 4 gaan we hier verder op in.

Hoofdstuk 4: Implementatie en planning aanpassingen inzamelstructuur

Om de aanpassingen in de inzamelstructuur te kunnen doorvoeren moeten in de operationele sfeer verschillende zaken worden voorbereid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het maken van nieuwe wijkindelingen en rijroutes, het regelen van de benodigde inzamelvoertuigen en personeel. Ook op het gebied van communicatie naar inwoners en de afvalstoffenheffing zijn voorbereidingen nodig.

Gefaseerde implementatie

De volgorde en het tempo waarin de inzamelstructuur wordt aangepast moet beheersbaar zijn en de inwoners moeten hierin goed worden meegenomen. Daarom wordt de voorkeur gegeven aan een gefaseerde implementatie die bestaat uit de volgende stappen. De aangegeven planning is gebaseerd op besluitvorming door de raad in de eerste helft van oktober 2023. Besluitvorming op een later moment leidt tot uitstel van alle onderdelen in deze planning.

1. Start wekelijkse inzameling PMD-zakken met ingang van 1 januari 2024. Door deze serviceverhoging als eerste door te voeren, hoeven de inwoners hun volle PMD-zakken niet of maar kort te bewaren. Ze hoeven deze ook niet meer apart naar de PMD-verzamelcontainers te brengen waardoor de overlast ook daar afneemt.
2. De PMD-verzamelcontainers kunnen eind februari/begin maart 2024 worden weggehaald omdat ze door de serviceverhoging op de PMD-zakken niet meer nodig zijn. Daarmee kunnen deze containers niet langer oneigenlijk gebruikt worden om 'gratis' van restafval af te komen. De PMD-inzameling wordt efficiënter doordat er geen tweede systeem meer is naast de huis-aan-huis-inzameling. Om brandgevaar en/of schade aan de PMD-containers te voorkomen moeten deze rond Oud & Nieuw – net als in voorgaande jaren - worden weggehaald en later teruggeplaatst.
3. De minicontainers voor restafval worden vanaf 1 april 2024 1x per 4 weken geleegd. Na besluitvorming door de raad is er voldoende voorbereidingstijd om de wijkindeling en routes hierop aan te passen.
4. De huishoudens met medisch afval kunnen vanaf 1 april 2024 gebruik maken van de maatwerkregeling.

Communicatie

De basisboodschap aan de inwoners blijft: het voorkomen van verspilling, bevorderen van duurzaamheid en circulariteit, reductie restafval en meer recycling van grondstoffen.

Rond de voorbereiding en invoering van elke voorgestelde maatregel wordt een mix van communicatiemiddelen en -media ingezet. De aansprekende communicatievorm en -stijl rond Goed Scheiden Loont, wordt voortgezet. Via infographics zien inwoners de reeds bereikte inzamelresultaten (ook in kg per huishouden) en de ambities voor de komende jaren. Inwoners krijgen ook regelmatig praktische tips hoe ze hun grondstoffen makkelijk en hygiënisch kunnen bewaren. Hiervoor worden onder andere de ervaringen gebruikt uit de Afvalchallenge (100-100-100).

Maatwerkregelingen worden specifiek met de betrokken doelgroep gecommuniceerd. Rond de verwijdering van PMD-verzamelcontainers vindt overleg plaats met parkbeheerders over de consequenties van deze maatregel en de (gratis) oplossingen voor de inzameling van PD.

Handhaving

Inzet van handhaving is nodig om de kwaliteit van de openbare ruimte verder te verbeteren. Om inwoners te stimuleren tot het gewenste gedrag zorgen we dat duidelijk is waarom, wat en hoe grondstoffen gescheiden en aangeboden moeten worden. We zetten handhaving in om 1) zichtbaar aanwezig te zijn en 2) te onderzoeken, aan te spreken en te verbaliseren waar mogelijk en nodig. We zetten de beschikbare capaciteit op een meer projectmatige manier in op de plekken waar dat nodig is. We baseren ons hierbij op de signalen die we ontvangen via inwoners (meldingen), via de buitendienst, via RAD en andere betrokkenen. De handhavingsinzet vindt plaats in nauwe samenwerking en afstemming met RAD.

Tips om een volle PMD-zak te bewaren tot de volgende ophaaldag

- Bewaar de dichtgebonden PMD-zak in uw papiercontainer
- Schaf een goed afsluitbare PMD-ton aan (o.a. bij RAD à € 15) waar een volle PMD-zak in past. De ton kunt u binnen of buiten neer zetten.

Op de inzameldag voor PMD biedt u de volle zak aan op de voor u gebruikelijke plek.

Monitoring

Registratie en monitoring biedt inzicht in de voortgang van de gestelde doelen en ambities. In het Grondstoffenbeleidsplan 2020-2025 staat uitgebreid beschreven welke prestatie-indicatoren worden bijgehouden.

De maatregelen in deze beleidsnotitie zijn er op gericht om de tevredenheid over de PMD-zakken te verbeteren en om een volgende stap te maken naar meer zuivere grondstoffen en minder restafval. Om uiteindelijk te kunnen toetsen of de beoogde resultaten ook daadwerkelijk zijn gehaald, wordt onder andere eind 2024 een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

Evaluatie

De aangepaste inzamelstructuur en haar effecten worden in de eerste helft 2025 geëvalueerd. Op dat moment kan op basis van de resultaten, ervaringen en kosten bepaald worden of deze inzamelstructuur voldoet aan de verwachtingen en of de tevredenheid van de inwoners voldoende is. Dat is dan ook het moment om te bepalen of een pilot met een minicontainer voor PMD gewenst is. Als de inwoners tevreden zijn over de wekelijkse PMD-inzameling lijkt deze pilot minder relevant. Als de inzameling

van PMD-zakken nog steeds tot onvrede en overlast leidt, kan een pilot overwogen worden³.

Samengevat ziet het tijdpad er als volgt uit:

- Oktober 2023: besluit gemeenteraad
- November-februari 2024: voorbereiding, inkoop
- Januari 2024: start wekelijkse inzameling PMD
- Eind februari-begin maart 2024: verwijderen PMD-verzamelcontainers
- April-juli 2024: omwisselen papiercontainers (KAM -> MSTs)
- Juli 2024: start inzameling restafval 1x/4 weken
start maatwerk medisch afval
- Januari-maart 2025: evaluatie resultaten

³ De kosten voor het inzamelen van PMD via minicontainers (facultatief) liggen flink hoger dan het inzamelen via uitsluitend zakken (zie tabel in hoofdstuk 2). Een succesvolle pilot met minicontainers vraagt om opschaling en heeft dan ook consequenties voor de hoogte van de afvalstoffenheffing.

Hoofdstuk 5: Verwacht effect milieu en duurzaamheid

De uitgangspunten van het grondstoffenbeleid van de gemeente zijn een gevolg van de ambitie om meer en zuivere grondstoffen in te zamelen en de hoeveelheid restafval te verminderen. Met als doelstelling voor 2025 minder dan 50 kg restafval (fijn en grof) per inwoner per jaar.

De verwachte effecten van de aangepaste inzamelstructuur op milieu en duurzaamheid zijn in dit hoofdstuk op dezelfde wijze uitgewerkt als in het Grondstoffenbeleidsplan 2020-2025. Dit laat zien waar de gemeente eind 2025 verwacht 'te staan'.

De volgende tabel laat zien welke resultaten verwacht worden op het gebied van grondstoffenscheiding en aanbod restafval. Deze verwachting is gebaseerd op de gemiddelde resultaten van vergelijkbare gemeenten. We kijken hiervoor naar de landelijke Benchmark Huishoudelijk Afval⁴. Deze benchmark vergelijkt gemeenten op basis van het aandeel hoogbouw in de gemeente. Onze gemeente valt in klasse D (0-19% hoogbouw). Voor de inschatting van het effect van de voorgestelde maatregelen in deze beleidsnotitie zijn de resultaten op een rij gezet van klasse D-gemeenten waar de inwoners betalen voor het aanbieden van restafval en waar de restafval container 1x per 4 weken wordt geleegd.

Voor de verschillende grondstoffen is een behoudende raming gemaakt van het verwachte effect, met name voor de verwachte extra gescheiden hoeveelheid GFT.

Uiteindelijk bepaalt het scheidingsgedrag van de inwoners of de verwachte effecten ook daadwerkelijk behaald en mogelijk ook overtroffen worden.

Ten opzichte van 2022 stijgt het scheidingspercentage van 76% naar 81% in 2025. De hoeveelheid restafval per inwoner daalt van 127 kg naar 101 kg per inwoner per jaar. Een reductie van 26 kg ten opzichte van 2022. En van 170 kg ten opzichte van de nul-situatie in 2018 (271 kg).

Kg per inwoner per jaar		2023	na volledige invoering	verschil
ongescheiden	fijn restafval	105	82	-24
	grof restafval	21	19	-2
gescheiden	GFT	140	159	19
	papier/karton	50	53	3
	PMD	33	35	2
	verpakkingsglas	21	21	
	textiel	3	5	2
	KCA	1	1	
	grove grondstoffen	159	159	
totaal		534	534	0
ingezameld restafval (fijn en grof)		127	101	-26
ingezamelde grondstoffen per jaar		407	433	26
% bronscheiding		76%	81%	

⁴ Resultaten peiljaar 2021. De resultaten over peiljaar 2022 zijn naar verwachting in oktober 2023 beschikbaar.

Hoofdstuk 6: Investeringsopgave en exploitatiekosten

Een vlotte start van de wekelijkse PMD-inzameling - en de daarbij behorende flankerende maatregelen - is gewenst, gezien de huidige overlast die inwoners ervaren. Daarnaast is uitgangspunt om geen onomkeerbare keuzes/investeringen te doen. Daarom is voor het eerste half jaar van de wekelijkse PMD-inzameling uitgegaan van inhuur van 3 achterladers (januari-juni 2024). In deze inhuurperiode werken we toe naar een nog betere bezetting van de inzamelvoertuigen die nu al bij RAD beschikbaar zijn. De huidige papiercontainers bij de laagbouw worden vervangen door MSTS-containers met een chip. De vervanging van de papiercontainers was reeds voorzien in 2027 en wordt naar voren gehaald om te voorkomen dat er langere tijd sprake moet zijn van inhuur van achterladers voor de wekelijkse PMD-inzameling. Bijkomend voordeel is dat het geheel van uitstaande papiercontainers wordt opgeschoond en dat routeoptimalisatie mogelijk wordt, doordat het aantal aanbiedingen per inzamelronde wordt geregistreerd. Ook is de inzameling efficiënter omdat, net als bij de inzameling van GFT en restafval, in veel gevallen met minder beladers kan worden gewerkt. De verwachting is dat vanaf juli 2024 de inhuur van 3 extra achterladers beëindigd kan worden.

De oude papiercontainers worden verkocht en minimaal gerecycled en waar mogelijk opnieuw gebruikt. De nieuwe papiercontainers bestaan voor minimaal 75% uit gerecycled plastic.

De voorbereiding voor de implementatie van de voorgestelde maatregelen en de implementatie zelf brengen kosten met zich mee. In dit hoofdstuk staan de verwachte financiële effecten beschreven. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de projectkosten, de benodigde investeringen en de exploitatiebegroting.

Verwachte financiële effecten voor gemeente

De volgende tabel geeft een samenvatting van de geraamde financiële effecten van de implementatie van de voorgestelde maatregelen (Fase 2) in de periode 2023-2025.

type kosten	2023	2024 *	2025 ev	totaal
projectkosten (eenmalig)	€ 20.000	€ 226.000	€ 0	€ 246.000
investeringen	€ 46.000	€ 1.056.000		€ 1.102.000
effect op exploitatie (structurele jaarlijkse gemeentelijke kosten tov huidige situatie)				
- effect op kapitaallasten	€ 0	€ 50.000	€ 95.000	
- effect op beheer-/onderhoudskosten (incl. PMD-zak/kroonring)	€ 0	€ 0	-€ 2.000	
- effect op inzamelkosten	€ 0	€ 212.000	-€ 17.000	
- effect op transportkosten	€ 0	€ 28.000	€ 57.000	
- effect op flankerende kosten (comm, handh, monit, adm.)	€ 0	-€ 33.000	-€ 37.000	
<i>subtotaal extra structurele jaarlijkse gemeentelijke kosten</i>	<i>€ 0</i>	<i>€ 257.000</i>	<i>€ 96.000</i>	
verwacht effect op verwerkingskosten	€ 0	-€ 111.000	-€ 149.000	
verwacht totaal effect op jaarlasten	€ 0	€ 146.000	-€ 53.000	
verwacht totaal effect op jaarlasten per aansluiting	€ 0	€ 7	-€ 2	
* inclusief versnelde afschrijving papiercontainers met KAM-opname				

Het totale maatregelenpakket inclusief de vervanging van de papiercontainers leidt na volledige invoering tot een kostenbesparing (ruim € 50.000 per jaar). De berekende netto besparing is gebaseerd op een behoudende aanname voor de hoeveelheid extra

gescheiden ingezamelde grondstoffen (zie ook hoofdstuk 5). Als de inwoners hun afval beter scheiden dan aangenomen, kan de besparing verder oplopen, tot circa € 5 per huishouden per jaar. Bij slechter scheidingsgedrag dan aangenomen leiden de beschreven maatregelen niet tot de in de tabel aangegeven jaarlijkse besparing. Om de in de tabel beschreven besparing te realiseren moeten in 2023 (kwartaal 4) en in 2024 eerst eenmalige projectkosten gemaakt worden. Verder liggen de kosten voor het overgangsjaar 2024 hoger door de inhuur van de 3 achterladers tot en met juni 2024. De verwachting is dat vanaf juli 2024 het pakket maatregelen volledig is ingevoerd en dat de bezetting van de beschikbare inzamelvoertuigen nog verder is verbeterd.

Projectkosten (eenmalig)

Het voorbereiden en doorvoeren van de verschillende maatregelen brengt een aantal eenmalige projectkosten met zich mee. Het gaat onder andere om kosten voor communicatie en projectleiding.

Investerings

De voorgestelde maatregelen vragen om investeringen in extra minicontainers. Er is rekening gehouden met de aanschaf van extra minicontainers voor huishoudens die bij een lagere inzamelfrequentie voor restafval niet voldoende hebben aan 1 container. Verder is een raming opgenomen voor een beperkt aantal huishoudens dat voorkeur heeft voor een aparte minicontainer voor het aanbieden van medisch afval. De verwachte investeringen staan samengevat in de tabel op de vorige pagina. De bijbehorende kapitaallasten en onderhoudskosten zijn meegenomen in de exploitatieberekeningen.

Exploitatie

De voorgestelde maatregelen hebben effect op de inzamelkosten van PMD, restafval en medisch afval. Daarnaast leiden de maatregelen tot andere inzamelresultaten: meer PMD en andere grondstoffen en minder restafval.

Het effect op de jaarlijkse gemeentelijke kosten is berekend voor de volgende kostenposten:

- Inzamelmiddelen (kapitaallast, onderhoud, aanschaf PMD-zakken⁵)
- Inzameling (personeel, inzamelvoertuigen)
- Transport naar verwerking
- Sortering/bewerking
- Verwerking (inclusief belastingen; zowel verwerkingskosten (betalen aan de poort) als verwerkingsopbrengsten (bijvoorbeeld voor papier)
- Vergoedingen Afvalfonds voor diverse ingezamelde verpakkingen
- Flankerende maatregelen (communicatie, extra handhaving, extra monitoring)

Het prijspeil is gebaseerd op de situatie in juni 2023.

⁵ Hierbij is gerekend met de stuksprijs van de PMD-zak op basis van het huidige – financieel gunstige – contract. Bij een volgende aanbesteding (2^e helft 2025) kunnen de kosten aanzienlijk hoger uitvallen. Aanbevolen wordt om - voorafgaand aan de nieuwe aanbesteding - het gebruik van de PMD-zakken en de huidige laagdrempelige distributiemethode te evalueren.

Verwacht effect op afvalstoffenheffing Goeree-Overflakkee

Positie in de regio

In 2022 bedroeg de dekking van de afvalstoffenheffing in de gemeente 81%. Op basis van 100% kostendekking is de heffing in de gemeente relatief hoog ten opzichte van de regio. Dat betekent dat er alles aan gelegen is om maatregelen te nemen die leiden tot kostenbeheersing.

Effect implementatie Fase 2 op afvalstoffenheffing

Implementatie van Fase 2 brengt kosten met zich mee (zie de tabel aan het begin van dit hoofdstuk). Het effect van deze kosten op de afvalstoffenheffing hangt onder andere af van de eventuele financiële ruimte in de begroting van 2023 en de keuzes over de wijze waarop eenmalige projectkosten gedekt kunnen worden.

Hoe de maatregelen na invoering uiteindelijk doorwerken voor een individueel huishouden hangt af van het aantal keren dat een huishouden nog restafval aanbiedt.

Bijlage 1:
Raadsbrief 'Evaluatie grondstoffenbeleidsplan ten behoeve van de thema-avond'
dd 30 maart 2023

Gemeente Goeree-Overflakkee

Koningin Julianaweg 45

3241 XB Middelharnis

Postbus 1

3240 AA Middelharnis

T. 14 0187

info@goeree-overflakkee.nl

www.goeree-overflakkee.nl